

Zbiór Orzeczeń

Sprawy połączone T-735/14 i T-799/14

Gazprom Neft PAO, dawniej Gazprom Neft OAO, przeciwko Radzie Unii Europejskiej

Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa – Środki ograniczające przyjęte ze względu na działania Rosji destabilizujące sytuację na Ukrainie – Umieszczenie, a następnie pozostawienie nazwy skarżącej w wykazie podmiotów, do których mają zastosowanie środki ograniczające – Obowiązek uzasadnienia – Podstawa prawna – Umowa o partnerstwie i współpracy pomiędzy Unią Europejską a Rosją – Prawo własności – Prawo do wykonywania działalności gospodarczej – Proporcjonalność

Streszczenie – wyrok Sądu (szósta izba) z dnia 13 września 2018 r.

1. *Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa – Środki ograniczające przyjęte w związku z sytuacją na Ukrainie – Ograniczenia w wywozie – Kontrola sądowa zgodności z prawem – Zakres – Artykuły 4 i 4a decyzji 2014/512/WPZiB – Środki o charakterze generalnym – Wykluczenie*

(art. 275 akapit drugi TFUE, decyzja Rady 2014/512/WPZiB, art. 4, 4a)

2. *Skarga o stwierdzenie nieważności – Osoby fizyczne lub prawne – Akty dotyczące ich bezpośrednio i indywidualnie – Bezpośrednie oddziaływanie – Kryteria – Środki ograniczające przyjęte w związku z sytuacją na Ukrainie – Akty zakazujące wszystkim podmiotom gospodarczym Unii wykonywania niektórych rodzajów transakcji finansowych z podmiotami z siedzibą w Rosji, które są pod kontrolą państwa lub są w co najmniej 50% własnością państwa i są umieszczone w wykazach podmiotów objętych środkami ograniczającymi – Skarga wniesiona przez podmiot umieszczony w tych wykazach – Dopuszczalność*

[art. 263 akapit czwarty TFUE; decyzja Rady 2014/512/WPZiB, art. 1 ust. 2 lit. b), art. 3, 7, załącznik III; rozporządzenie Rady nr 833/2014, art. 5 ust. 2 lit. b), art. 11, załącznik VI]

3. *Skarga o stwierdzenie nieważności – Osoby fizyczne lub prawne – Akty dotyczące ich bezpośrednio i indywidualnie – Bezpośrednie oddziaływanie – Kryteria – Skutki czysto faktyczne – Włączenie*

(art. 263 akapit czwarty TFUE; rozporządzenie Rady nr 833/2014, art. 4 ust. 3, art. 4)

4. *Skarga o stwierdzenie nieważności – Osoby fizyczne lub prawne – Akty regulacyjne – Akty niewymagające przyjęcia środków wykonawczych i dotyczące skarżącego bezpośrednio – Pojęcie środków wykonawczych – Kryteria – Środki ograniczające w wywozie wprowadzające system uprzedniego zezwolenia – Akt niewymagający przyjęcia środków wykonawczych*

(art. 263 akapit czwarty TFUE; rozporządzenie Rady nr 833/2014)

5. *Akty instytucji – Uzasadnienie – Obowiązek – Zakres – Środki ograniczające przyjęte w związku z sytuacją na Ukrainie – Ograniczenia w wywozie i w dostępie do rynku kapitałowego Unii – Obowiązek określenia w uzasadnieniu specyficznych i konkretnych okoliczności uzasadniających ten środek – Decyzja wpisująca się w kontekst znany zainteresowanemu umożliwiającą mu zrozumienie zakresu podjętego wobec niego środka – Dopuszczalność zwięzłego uzasadnienia*

[art. 296 akapit drugi TFUE; Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 41 ust. 2 lit. c); decyzja Rady 2014/512/WPZiB, art. 1 ust. 2 lit. b)–d), załącznik III; rozporządzenie Rady nr 833/2014, art. 5 ust. 2 lit. b)–d), załącznik VI]

6. *Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa – Środki ograniczające przyjęte w związku z sytuacją na Ukrainie – Podstawa prawna – Środki ograniczające przewidziane w decyzji przyjętej na podstawie art. 215 TFUE – Ograniczenia w wywozie i w dostępie do rynku kapitałowego Unii – Konieczność ustalenia związku między przedsięwzięciami, na które wpływają środki ograniczające, a państwem rosyjskim – Brak*

(art. 29 TUE; art. 215 TFUE; decyzja Rady 2012/512/WPZiB; rozporządzenie Rady nr 833/2014)

7. *Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa – Środki ograniczające przyjęte w związku z sytuacją na Ukrainie – Ograniczenia w wywozie i w dostępie do rynku kapitałowego Unii – Kontrola sądowa zgodności z prawem – Stosowność środków ograniczających – Środki ograniczające służące realizacji uzasadnionego celu wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa*

(art. 21 TUE; decyzja Rady 2014/512/WPZiB; rozporządzenie Rady nr 833/2014)

8. *Umowy międzynarodowe – Umowa o partnerstwie Wspólnoty–Rosja – Środki niezbędne w celu ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa danej strony – Przypadek wojny lub poważnych napięć międzynarodowych grożących wybuchem wojny – Pojęcie – Środki ograniczające służące realizacji uzasadnionego celu wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa*

[art. 21 TUE; umowa o partnerstwie Wspólnoty–Rosja, art. 99 ust. 1 lit. d); rozporządzenie Rady nr 833/2014]

9. *Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa – Środki ograniczające przyjęte w związku z sytuacją na Ukrainie – Ograniczenia w wywozie i w dostępie do rynku kapitałowego Unii – Ograniczenie prawa własności i prawa do swobodnego wykonywania działalności gospodarczej – Naruszenie zasady proporcjonalności – Brak*

(Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 16, 17, art. 52 ust. 1; decyzja Rady 2014/512/WPZiB; rozporządzenie Rady nr 833/2014)

1. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 52–54, 59–61)

2. Przewidziana w art. 263 akapit czwarty TFUE przesłanka, iż będący przedmiotem skargi akt musi dotyczyć bezpośrednio osoby fizycznej lub prawnej, wymaga, by zaskarżony akt Unii wywoływał bezpośredni wpływ na sytuację prawną danej osoby i by nie pozostawiał on żadnej uznaniowości adresatom, których obowiązkiem jest go wykonać, co ma mieć charakter automatyczny i wynikać z samego uregulowania Unii, bez stosowania innych przepisów pośrednich.

Tymczasem spółki handlowej specjalizującej się w eksploracji i produkcji ropy naftowej i gazu, sprzedaży i dystrybucji ropy naftowej oraz produkcji i sprzedaży produktów ropopochodnych, której nazwa została umieszczona w załącznikach do decyzji 2014/512/WPZiB i rozporządzenia nr 833/2014 dotyczącego środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie, dotyczą bezpośrednio przepisy dotyczące dostępu do rynku kapitałowego, które nie pozostawiają żadnej uznaniowości adresatom odpowiedzialnym za ich wykonanie. W istocie wynikające z nich środki ograniczające, zakazujące wszystkim podmiotom gospodarczym Unii dokonywania określonych rodzajów transakcji finansowych i zawierania umowy z podmiotami mającymi siedzibę w Rosji, które są pod kontrolą państwa lub są w co najmniej 50% własnością państwa, których całość majątku szacuje się na ponad 1 bln RUB (rubli rosyjskich) i których przychody w co najmniej 50% pochodzą ze sprzedaży lub transportu ropy naftowej lub produktów ropopochodnych, których nazwa figuruje w tych załącznikach, stosują się bowiem do tej spółki bezpośrednio, co jest natychmiastową konsekwencją faktu, że jest to podmiot wskazany w art. 1 ust. 2 lit. b) i art. 1 ust. 3 decyzji 2014/512/WPZiB oraz art. 5 ust. 2 lit. b) i art. 5 ust. 3 rozporządzenia nr 833/2014, a jej nazwa jest umieszczona w załączniku III do owej decyzji i w załączniku VI do tego rozporządzenia.

O ile prawdą jest, że przepisy te wprowadzają zakazy mające zastosowanie przede wszystkim do instytucji kredytowych i innych organów finansowych z siedzibą w Unii, o tyle celem i przedmiotem tych zakazów jest bezpośrednie oddziaływanie na podmioty, których nazwa została umieszczona w załącznikach do tych aktów, których działalność gospodarcza zostaje ograniczona wskutek zastosowania wobec nich tych środków. Siłą rzeczy stosowanie wspomnianych środków należy do organów z siedzibą w Unii, zważywszy, że akty przyjęte przez instytucje Unii nie mają co do zasady zastosowania poza terytorium Unii. Nie oznacza to jednak, że podmiotów, na które oddziałują przepisy dotyczące dostępu do rynku kapitałowego, nie dotyczą bezpośrednio zastosowane wobec nich środki ograniczające.

(zob. pkt 72–75)

3. Przesłanki dopuszczalności przewidziane w art. 263 akapit czwarty TFUE są takie same dla wszystkich skarg wnoszonych przez osoby fizyczne lub prawne na akty Unii, niezależnie od rodzaju aktu lub odnośnej dziedziny. Zatem o ile prawdą jest, że przesłanka wymagająca, iż akt Unii musi dotyczyć bezpośrednio osoby fizycznej lub prawnej, jest spełniona tylko wówczas, gdy akt wywiera bezpośrednio skutki na sytuację prawną tej osoby, o tyle w celu ustalenia, czy istnieje bezpośrednie oddziaływanie na daną osobę, należy uwzględnić również faktyczne skutki, jakie ma dla niej akt Unii, gdyż skutki takie mogą być poważniejsze niż zwykłe skutki pośrednie, co należy ustalić w każdym indywidualnym wypadku z uwzględnieniem treści regulacyjnej danego aktu prawnego Unii. W tym względzie, nawet jeżeli przepisy rozporządzenia nr 833/2014 dotyczącego środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie, dotyczące ograniczeń w wywozie, są przepisami o charakterze generalnym, to oddziałują one bezpośrednio na daną osobę.

(zob. pkt 86, 97)

4. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 101–103)

5. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 112, 113, 115, 117, 119, 120, 122–124, 127)

6. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 133–136, 139–140)

7. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 142, 143, 166)

8. Zgodnie z art. 99 pkt 1 lit. d) Umowy o partnerstwie i współpracy ustanawiającej partnerstwo między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi a Federacją Rosyjską żadne z postanowień tej umowy nie uniemożliwia stronie przyjęcia wszelkich środków, jakie uzna ona za niezbędne dla ochrony swoich podstawowych interesów bezpieczeństwa, w szczególności w czasie wojny lub poważnych napięć międzynarodowych stanowiących groźbę konfliktu zbrojnego lub w celu wykonania zobowiązań, jakie podjęła do celów utrzymania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego. Tymczasem cel środków ograniczających, jakim jest wspieranie pokojowego rozwiązania kryzysu na Ukrainie, mieści się w ramach działań zmierzających do zachowania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego, co wpisuje się w cele działań zewnętrznych Unii wymienione w art. 21 TUE. W konsekwencji oraz z uwagi na szeroki margines uznania, jakim dysponuje Rada w tej dziedzinie, Rada ma prawo uznać, że przyjęcie takich środków ograniczających jest konieczne dla ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa Unii oraz w celu zachowania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego.

(zob. pkt 151–153)

9. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 160–164, 167–172)